

Ημερομηνία: 04/ 01/ 2012
Όνομα: Σπυρίδωνας Παππάς
Σχολείο: Πειραματικό Γυμνάσιο Σπάρτης
Τάξη: Β΄

Η ΑΞΕΧΑΣΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟ ΡΩΜΑΝΟ ΜΕΛΩΔΟ

Έχουν περάσει μόλις είκοσι χρόνια από τότε που έψαλα μαζί με το Ρωμανό το Μελωδό στο ναό της Θεοτόκου του Κύρου στη Βασιλεύουσα. Ήταν Εσπερινός των Χριστουγέννων. Καθώς ψέλναμε σε ένα ναό της Κωνσταντινούπολης, κατάλαβα ότι ο Ρωμανός δεν είχε ούτε καλή φωνή, ούτε έψελνε καλά. Ήταν, θα λέγαμε, αποτυχημένος σαν ψάλτης. Εγώ παραξενεύτηκα και αναρωτιόμουν πώς, ενώ ήμουν αρχάριος, ήταν δυνατό να ψέλνω εγώ καλύτερα απ' τον Ρωμανό. Αυτός, από την άλλη, ήταν πολύ στενοχωρημένος, γιατί μόλις άρχισε να ψέλνει, όλοι τον περιγελούσαν και έλεγαν πως ήταν παράφωτος και ατάλαντος. Μετά απ' αυτήν την παταγώδη αποτυχία κατέβηκε από το ψαλτήρι με σκυμμένο το κεφάλι. Ένα δάκρυ κύλησε στο μάγουλό του, αλλά πρόλαβε και το σκούπισε με το χέρι του, για να μην το δούμε. Βγήκε από την εκκλησία, άναψε ένα φαναράκι και ξεκίνησε για τη μονή της Θεοτόκου του Κύρου. Τον ακολούθησα διακριτικά, για να τον παρηγορήσω.

Μπήκε κατευθείαν στο Καθολικό της μονής και άρχισε να προσεύχεται μπροστά από την εικόνα της Παναγιάς γονατιστός. Δεν ακουγόταν τι έλεγε, αλλά μόνον ένα παραπονιάρικο μουρμουρητό. Η ώρα είχε ήδη περάσει. Ήταν 4 το πρωί. Οι καμπάνες άρχισαν να χτυπούν χαρμόсуνα για την θεία λειτουργία των Χριστουγέννων. Ο Ρωμανός, ύστερα από τη χθεσινή αποτυχία, δεν πλησίασε στο ψαλτήρι. Κάθισε σε ένα στασίδι δίπλα στον άμβωνα. Όμως κάποια στιγμή αποκοιμήθηκε από τη στενοχώρια του. Μέσα στον ύπνο του κάτι ψέλλιζε και ύστερα σαν κάτι να μασούσε. Τον σκούνησα και του είπα: «Τι συμβαίνει ;». Μου είπε τότε μυστικά, ότι του εμφανίστηκε η Θεοτόκος και του έδωσε τυλιγμένο χαρτί. Μόλις το έφαγε τότε άλλαξαν όλα! Η φωνή του ήταν πριν σαν του κόρακα, αλλά με θαυμαστό τρόπο έγινε μέσα στο όνειρο γλυκιά και μελωδική σαν του αηδονιού. Είχε ενθουσιαστεί απ' αυτό το όνειρο και αναρωτιόταν εάν και στ' αλήθεια η φωνή του είναι τόσο ωραία.

Αυτό το διαπίστωσε μόλις πλησίασε στο ψαλτήρι! Έψαλε για πρώτη φορά θαυματουργικά το κοντάκιο των Χριστουγέννων: «Η Παρθένος Σήμερον». Όλοι έμειναν άναυδοι μόλις τον άκουσαν. Ήταν σαν να άκουγες τα χερουβίμ και τα σεραφείμ δίπλα απ' τον θρόνο του Θεού. Εγώ είχα παραξενευτεί για το πώς μπορεί να γίνει αυτό μέσα σε μια στιγμή. Τότε σ' όλους άρχισαν να τρέχουν δάκρυα συγκίνησης και χαράς. Την ώρα που τελείωσε η λειτουργία εγώ τον ρώτησα: «Μα τι άλλαξε και ψέλνεις άπταιστα σήμερα;». Τότε μου ζήτησε να τον ακολουθήσω.

Μου εξομολογήθηκε ότι η δύναμη της προσευχής μπορεί να δώσει χαρίσματα στον οποιοδήποτε άνθρωπο, αρκεί να πιστεύει στο Θεό με όλη τη δύναμη της ψυχής του. Μάλιστα με συμβούλεψε να προσεύχομαι κι εγώ για να έχω θεία φώτιση στο διάβασμά μου και στο δρόμο της ζωής μου. Από τότε άρχισε και έγραφε κοντάκια, ασταμάτητα. Προσευχόταν γονατιστός και ύστερα καθόταν στο ξύλινο τραπεζάκι του, έπαιρνε τον κοντυλοφόρο του και έγραφε ύμνους για το Δεσπότη Χριστό, για τη Θεοτόκο και για τους Αγίους. Εγώ ήμουν πολύ ενθουσιασμένος με το Ρωμανό το Μελωδό . Ήταν η πιο ωραία εμπειρία που είχα

ζήσει ποτέ μου. Αποτελεί για μένα ένα φωτεινό παράδειγμα και εύχομαι να του μοιάσω έστω και λιγάκι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Η βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική είναι γνωστή απ' την εποχή του Βυζαντίου και σώζεται έως και σήμερα. Είναι ξεχωριστή για τις πανέμορφες μελωδίες της, αλλά και για τη σημειογραφία της. Πιο συγκεκριμένα, στη βυζαντινή μουσική υπάρχουν οι **μαρτυρίες**, που φανερώνουν την νότα στην οποία πρέπει να βρίσκονται οι ψάλτες μόλις ψέλνουν ένα ύμνο. Επίσης, έχει οχτώ **νότες** οι οποίες είναι οι: Νη , Πα , Βου , Γα , Δι , Και , Ζω , Νη. Η βυζαντινή μουσική θα ήταν κουραστική και μονότονη, εάν δεν περιείχε τους οχτώ **ήχους**, οι οποίοι είναι οι: Πρώτος, Πλάγιος του πρώτου, Τέταρτος, Πλάγιος του τετάρτου, Δεύτερος, Πλάγιος του δευτέρου, Τρίτος και τέλος ο Βαρύς. Αυτοί οι οχτώ ήχοι έχουν διαφορετική βάση και ιδιώματα, αλλά και περιέχουν το δικό τους **απήχημα**. Το απήχημα είναι μια μουσική φράση, η οποία λέγεται πριν αρχίσει μια μελωδία. Αν κάποιος δει μια παρτιτούρα βυζαντινής μουσικής θα του φανεί ακατανόητη, ωστόσο αν μάθει να αποκωδικοποιεί τα ξεχωριστά σύμβολα και τις νότες, τότε θα εισέλθει σε ένα κόσμο που ο απόηχός του έρχεται από τον αγγελικό ουρανό. Αυτά λοιπόν είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της βυζαντινής μουσικής.

ΛΙΓΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΡΩΜΑΝΟ ΜΕΛΩΔΟ

Ο δάσκαλος αυτός της βυζαντινής μουσικής γεννήθηκε στην Έμεσα της Συρίας. Έκανε τις πρώτες του σπουδές στη Βηρυτό και για να τις τελειοποιήσει ταξίδεψε στην Κωνσταντινούπολη. Ως σπουδαστής υπηρέτησε στο ναό της Αγίας Σοφίας. Κατόπιν αξιώθηκε να χειροτονηθεί διάκονος. Ο Ρωμανός ο Μελωδός αποκλήθηκε Πίνδαρος της ρυθμικής ποίησης στην χρυσή εποχή της βυζαντινής υμνογραφίας. Ήταν κορυφαίος υμνογράφος της Εκκλησίας μας και εισηγητής ενός νέου είδους των ύμνων, των κοντακίων. Η ποίησή του εκφράζει τους πόθους και τις ελπίδες της εποχής εκείνης, γι' αυτό το έργο του το μελετούν από θρησκευτική, λαογραφική, ιστορική και λογοτεχνική άποψη. Έγραψε χίλιες περίπου συνθέσεις, από τις οποίες, δυστυχώς, διασώθηκε το 1/10. Πέθανε το 560 μ.Χ. Η Εκκλησία εορτάζει τη μνήμη του την 1^η Οκτωβρίου.

Η ΠΗΓΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ιστορία του Σπυρίδωνα Παππά βασίστηκε σε όσα αναφέρονται για το θαύμα αυτό στο Μηνολόγιο του Βασιλείου. Σημειώνεται ότι ο Σπυρίδων Παππός σπουδάζει βυζαντινή μουσική και γι' αυτό επέλεξε να αφηγηθεί μια ιστορία με ήρωα το μεγάλο υμνογράφο.

Βλ. σχετικά

<http://orthodox-world.pblogs.gr/2008/09/o-osios-rwmanos-o-melwdos-o-megalyteros-ekklhsialstikos-ymnografo.html>

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A1%CF%89%CE%BC%CE%B1%CE%BD%CF%8C%CF%82_%CE%BF_%CE%9C%CE%B5%CE%BB%CF%89%CE%B4%CF%8C%CF%82

Κοντάκια του Ρωμανού στο

http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/prayers/romanus_melodus_kontakia.htm